

УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ
ИНСТИТУТ ЗА ГЕНЕТИЧКЕ РЕСУРСЕ

UNIVERSITY OF BANJA LUKA
GENETIC RESOURCES INSTITUTE

**ПРОГРАМ УПРАВЉАЊА ЗАШТИЋЕНИМ ПОДРУЧЈЕМ
ЗА УПРАВЉАЊЕ РЕСУРСИМА
„УНИВЕРЗИТЕТСКИ ГРАД“
за период 2013. - 2015. године**

БАЊА ЛУКА, јун 2013.

САДРЖАЈ

УВОД	3
Законодавство и документација значајна за управљање заштићеним подручјем	5
ПРОГРАМ СПРОВОЂЕЊА МЈЕРА УПРАВЉАЊА	8
А) ПЛАНИРАНЕ АКТИВНОСТИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ЦИЉЕВА УПРАВЉАЊА ПРОПИСАНИХ ЗАКОНОМ И МЈЕРА УПРАВЉАЊА ПРОПИСАНИХ АКТОМ О ЗАШТИТИ	8
Увод	8
Остаци исконске вегетације	9
Дендролошке одлике	10
Диверзитет орнитофауне	14
Културно-историјско наслеђе	16
Суштинске одлике и вриједности комплекса	19
Б) АКТИВНОСТИ ЗА УРЕЂЕЊЕ И ОПРЕМАЊЕ ПРИРОДНОГ ДОБРА, СА ДИНАМИКОМ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	21
Опште мјере заштите	21
Режими заштите	21
Циљеви и мјере заштите	23
ФИНАНСИРАЊЕ ЗАШТИЋЕНОГ ПОДРУЧЈА	31
ПРИЛОЗИ	33

УВОД

Министар за просторно уређење грађевинарство и екологију Републике Српске, у предмету проглашавања Заштићеног подручја, по захтјеву Института за генетичке ресурсе, на основу члана 36. став 3. Закона о заштити природе („Службени гласник Републике Српске“, бр. 50/02, 34/08, 59/08, 113/08), члана 29. Закона о републичкој управи („Службени гласник Републике Српске“ бр. 118/08, 11/09, 74/10, 86/10) и члана 192. Закона о општем управном поступку („Службени гласник Републике Српске“, бр. 13/02), по претходно прибављеном мишљењу Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, и Републичке управе за геодетске и имовинско правне послове, донио је Рјешење о стављању под заштиту комплекса „Универзитетски град“, број 15.04-960-39/11, од 16.05.2012. године.

Овим Рјешењем комплекс „Универзитетски град“ у Бањој Луци је стављен под заштиту као заштићено подручје за управљање ресурсима (у даљем тексту: Подручје за управљање ресурсима „Универзитетски град“).

Подручје за управљање ресурсима Универзитетски град је стављено под заштиту у сврху очувања дендрофлоре, орнитофауне, објеката културно-историјског наслеђа, успостављања ботаничке баште и арборетума и обављања научних и наставних активности.

Подручје за управљање ресурсима „Универзитетски град“ налази се на територији града Бање Луке, у насељу Борик, Мјесна заједница Борик II. Заштићено подручје обухвата катастарску честицу: К.Ч. 1623, К.О. Бања Лука 6, укупне површине 273.817 m².

Подручјем за управљање ресурсима „Универзитетски град“ управља „Институт за генетичке ресурсе“ – организациона јединица Универзитета у Бањој Луци.

На заштићеном подручју успостављен је режим заштите II и III степена. Режимом заштите II обухваћена су посебно вриједна појединачна стабала, групације стабала, појас уз ријеку Врбас и површина резервисана за ботаничку башту. Режимом заштите III степена обухваћени су остали насади.

Мјере управљања заштићеним подручјем спроводе се на основу Плана управљања, који се доноси на период од 15 година. До израде Плана управљања, управљање заштићеним подручјем се спроводи на основу Програма за спровођење мјера управљања, који се доноси уз претходно

прибављено мишљење Републичког завода за заштиту културно-историјског и природног наслеђа и сагласност Министарства надлежног за заштиту животне средине.

Средства за заштиту и развој Подручја за управљање ресурсима „Универзитетски град“ обезбјеђују се из буџета Републике Српске (у складу са постојећим средствима за те намјене), буџета општине и из других извора финансирања у складу са законом.

Документа просторног уређења и други развојни планови и програми који обухватају ово заштићено подручје усаглашавају се са одредбама овог Рјешења.

Ово рјешење је објављено у Службеном гласнику Републике Српске, број 53/12, од 11.06.2012. године, а постало је правоснажно након 8 дана од објављивања.

Тачком 4. Рјешења о проглашењу заштићеног подручја утврђено је да заштићеним подручјем за управљање ресурсима „Универзитетски град“ управља Институт за генетичке ресурсе као организациона јединица Универзитета у Бањој Луци, који је основан одлуком Управног одбора Универзитета број 05-232–IX-36/09, од 30.01.2009. године.

Обавеза израде Програма за спровођење мјера управљања до израде Плана управљања утврђена је тачком 6. Рјешења о проглашењу заштићеног подручја и чланом 3. Правилника о садржају, утврђивању и начину спровођења мјера управљања заштићеним подручјима (Службени гласник Републике Српске, број 56/09), начин доношења Програма чланом 4., а основни садржаји програма чланом 5. Став 1. Правилника о садржају, утврђивању и начину спровођења мјера управљања заштићеним подручјима (Службени гласник Републике Српске, број 56/09).

Према члану 5. Став 1. Правилника о садржају, утврђивању и начину спровођења мјера управљања заштићеним подручјима Програм спровођења мјера управљања садржи:

- а) Планиране активности за реализацију циљева управљања прописаних Законом и мјера управљања прописаних Актом о заштити и
- б) Активности за уређење и опремање природног добра, са динамиком реализације.

Програм спровођења мјера управљања се усваја након прибављеног мишљења Републичког завода за заштиту културно-историјског и природног наслеђа и сагласности Министарства надлежног за заштиту животне средине.

Законодавство и документација значајна за управљање заштићеним подручјем

Мјере управљања заштићеним подручјем до доношења Плана управљања спроводе се на основу Програма спровођења мјера управљања, који се доноси на период од 3 године.

Програма спровођења мјера управљања заштићеним подручјем „Универзитетски град“ урађен је у складу са:

- Законом о заштити природе - пречишћени текст (Службени гласник Републике Српске, бр. 50/02, 59/08, 113/08);
- Законом о заштити животне средине (Службени гласник Републике Српске 71/12);
- Правилником о садржају, утврђивању и начину спровођења мјера управљања заштићеним подручјима (Службени гласник Републике Српске, број 56/09);
- Законом о уређењу простора и грађењу (Службени гласник Републике Српске број 40/13);
- Законом о културним добрима (Службени гласник Републике Српске 11/95 и 103/08)

као и:

- Рјешењем о заштити комплекса „Универзитетски град“, број 15.04-960-39/11 од 16.05.2012 године (Сл.гласник Републике Српске, број 53/12);
- Закључком Управног одбора Универзитета у Бањој Луци број 04-5540-XXXV-2/11 од 28.12.2011, којим се прихвата Приједлог заштите комплекса.
- Одлуком о оснивању организационе јединице Универзитета у Бањој Луци *Институт за генетичке ресурсе*, бр. 05-232-IX-36/09 од 30.01.2009. године;
- Уговором о преносу права располагања и кориштења земљишта и објеката, број 8-01-476-17/04 од 19.10.2004. године потписан између Министарства одбране Републике Српске и Универзитета у Бањој Луци

и Анексом уговора о преносу права располагања и кориштења земљишта и објеката, број 01-108/06 од 22.03.2006. године потписан између Владе Републике Српске и Универзитета у Бањој Луци;

- Одлуком Владе Републике Српске о преносу непокретне имовине на Универзитет у Бањој Луци бр. 02/1-020-575/04 од 09.05.2004. године;

За израду Програма спровођења мјера управљања заштићеним подручјем „Универзитетски град“ као научно-стручна основа кориштени су:

- Измјена урбанистичко-техничких услова за изградњу ботаничке баште у комплексу универзитетског центра у Бањој Луци, у дијелу који се односи на снабдијевање објекта топлотном енергијом, Институт за грађевинарство "ИГ" Бања Лука, 2012.
- Студија „Оцјена здравственог стања, безбједносног ризика и вриједности дендрофонда парка „Универзитетски град“ са приједлогом мјера санације, заштите и унапређења“, Универзитет у Бањој Луци, Институт за генетичке ресурсе, Бања Лука, 2011.
- Научно стручна основа за заштиту природног добра комплекса „Студентски град“ Бања Лука, Републички завод за заштиту културно историјског и природног наслеђа Републике Српске, Бања Лука, 2011.
- Приједлог за заштиту подручја за управљање ресурсима комплекса „Универзитетски град“ у Бањој Луци, Републички завод за заштиту културно историјског и природног наслеђа Републике Српске, Бања Лука, 2011.
- Пројекат оснивања арборетума Ботаничке баште Универзитета у Бањој Луци ради очувања, унапређења и усмјереног кориштења биодиверзитета у циљу доприноса научно-истраживачком раду и образовању у области шумарства, Универзитет у Бањој Луци, Институт за генетичке ресурсе, Бања Лука, 2010.
- Измјена Урбанистичко-техничких услова за изградњу Ботаничке баште у комплексу универзитетског центра у Бањој Луци (обједињена измјена друге и треће фазе), АРС СТУДИО д.о.о., Бања Лука, 2009.
- Измјена урбанистичко-техничких услова за изградњу ботаничке баште на локацији бивше касарне Врбас у Бањој Луци, Урбанистички завод Републике Српске, а.д. Бања Лука, 2007.

- Регулациони план „Студентски центар“, Службени гласник Града Бање Луке, број 5/07 (у процедури је измјена РП „Студентски центар“)¹.
- План парцелације и урбанистичко-технички услови за изградњу ботаничке баште на локацији бивше касарне Врбас у Бањој Луци, Урбанистички завод Републике Српске, а.д. Бања Лука, 2005.

---

¹ Одлука о ревизији Регулационог плана "Студентски центар" донесена на 45. Сједници Скупштине града Бањалука одржаној 02.12.2011 (Сл.гласник Града Бања Лука, бр. 30/11). Овом ревизијом се обухватају сви захтјеви и услови прописани Рјешењем о проглашењу заштићеног подручја, пратећом Студијом Завода за заштиту културно историјског и природног наслеђа и релевантним законима.

ПРОГРАМ СПРОВОЂЕЊА МЈЕРА УПРАВЉАЊА

Према члану 5. Став 1. Правилника о садржају, утврђивању и начину спровођења мјера управљања заштићеним подручјима Програм спровођења мјера управљања садржи:

- a) Планиране активности за реализацију циљева управљања прописаних Законом и мјера управљања прописаних Актом о заштити и
- b) Активности за уређење и опремање природног добра, са динамиком реализације.

А) ПЛАНИРАНЕ АКТИВНОСТИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ЦИЉЕВА УПРАВЉАЊА ПРОПИСАНИХ ЗАКОНОМ И МЈЕРА УПРАВЉАЊА ПРОПИСАНИХ АКТОМ О ЗАШТИТИ

Увод

Локација заштићеног подручја

Географски гледано, заштићено подручје Универзитетски град се налази у Граду Бањалука, у Републици Српској. У административном погледу, налази се у насељу Борик, мјесна заједница Борик II. Заштићено подручје Универзитетски град обухвата катастарску парцелу 1623 К.О. Бањалука 6.

Централна координата кампуса, географска тачка која одређује глобални положај простора, приказана је у табели 1.

Табела 1. – Централна координата заштићеног подручја Универзитетски град

Централна координата	
по Гриничу	по Гаус-Кригеру
44°46' 29.6" N, 17°12' 42.0" E	6438008 m, 4959236 m

Табела 2. – Габаритне координате

Граничне тангенте	по Гриничу	по Гаус-Кригеру
крајња јужна тачка	44°46' 20.1" N	4958 942 m
крајња сјеверна тачка	44°46' 39.1" N	49 59531 m
крајња западна тачка	17°12' 26.3" E	64 37664 m
крајња источна тачка	17°12' 57.5" E	6438352 m

Табела 3. – Надморска висина

Надморска висина	
минимална	максимална
153m	157m

Границе природног добра

Почетна тачка описа границе заштите је раскрсница улица Булевар Војводе Живојина Мишића и Булевар Војводе Петра Бојовића. Граница иде на исток, Булеваром војводе Живојина Мишића, јужном међном линијом катастарске парцеле 1623 (К.О. Бањалука 6) до моста преко ријеке Врбас. Скреће на сјевер уз Врбас, идући источном међном линијом катастарске парцеле 1623 до тачке са координатама 64 38 308 E; 49 59 368 N и наставља на сјеверозапад, међном линијом катастарске парцеле 1623 до крајње сјеверне границе обухвата (64 38 092 E; 49 59531 N). Граница скреће на запад међном линијом парцеле 1623 до Булевара Петра Бојовића, настављајући међном линијом катастарске парцеле 1623 на југ Булеваром Петра Бојовића до почетне тачке описа границе ПУР Универзитетски град.

Површина природног добра

Површина обухвата износи 276 209 m².

Власништво

Универзитет у Бањој Луци.

Остаци исконске вегетације

Шире подручје налази се у појасу климатогене шуме храста китњака и обичног граба (*Quercus-Carpinetum betuli*). Алувијалне терасе са влажним типовма земљишта биле су претежно под шумама храста лужњака и обичног граба (*Carpino betuli – Quercetum roboris*) што је случај и са Универзитетским градом, док су саме ријечне обале биле под шумама врбе и тополе.

У кругу Универзитетског града је неколико импозантних стабала, остатака исконске вегетације: једно стабло лужњака, неколико пољског јасена, неколико бријестова, један клен, а на обали Врбаса – врбе.

Дендролошке одлике

У комплексу „Универзитетски град“ констатовано је око 100 таксона. Поред парка ту су укључене и врсте које расту уз обалу Врбаса.

У парку су укупно забиљежена 1.423 стабла (1330 картографских јединица), од чега 1.321 дрвећа, а 102 жбуња. Од укупног броја стабала 762 су четинари, а 661 лишћари. Констатован је укупно 81 таксон, од чега 25 четинара, а 56 лишћара (табела 4.).

Табела 4. Дендрофлора парка

Pinaceae
<i>Abies grandis</i> (D. Don) Lindley
<i>Abies nordmanniana</i> (Steven) Spach
<i>Pseudotsuga menziesii</i> (Mirbel) Franco
<i>Picea abies</i> (L.) Karsten
<i>Picea glauca</i> "Conika"
<i>Picea pungens</i> "Argentea"
<i>Picea pungens</i> "Viridis"
<i>Picea pungens</i> "Glauca"
<i>Picea omorika</i> (Pančić) Purkyně
<i>Larix decidua</i> Miller
<i>Cedrus atlantica</i> (Endl.) Carrière
<i>Pinus ponderosa</i> Douglas ex P. & C. Lawson
<i>Pinus nigra</i> Arnold
<i>Pinus silvestris</i> L.
<i>Pinus mugo</i> Turra
<i>Pinus wallichiana</i> A. B. Jackson
<i>Pinus strobes</i> L.
Taxodiaceae
<i>Taxodium distichum</i> (L.) L. C. M. Richard
Cupressaceae
<i>Chamaecyparis lawsoniana</i> (A. Murray) Parl
<i>Chamaecyparis lawsoniana</i> "Alumii"
<i>Chamaecyparis nootkatensis</i> "Pendula"
<i>Chamaecyparis pisifera</i> "Squarosa"
<i>Thuja occidentalis</i> L.
<i>Thuja occidentalis</i> "Columna"
<i>Juniperus communis</i> L.

<i>Juniperus Sabina</i> "Femina"
<i>Juniperus chinensis</i> "Pfitzeriana"
<i>Juniperus virginiana</i> L.
Taxaceae
<i>Taxus baccata</i> L.
Salicaceae
<i>Populus nigra</i> "Italica"
Juglandaceae
<i>Juglans regia</i> L.
Betulaceae
<i>Betula pendula</i> Roth
<i>Betula papyrifera</i> Marsh.
Corylaceae
<i>Corylus avellana</i> L.
Fagaceae
<i>Quercus rubra</i> L.
<i>Quercus robur</i> L.
Ulmaceae
<i>Ulmus laevis</i> Pallas
Moraceae
<i>Morus alba</i> L.
Caryophyllaceae
<i>Symphoricarpos albus</i> (L.) S.F. Blake
<i>Lonicera nitida</i>
<i>Lonicera tatarica</i> L.
Magnoliaceae
<i>Magnolia kobus</i> L.
<i>Magnolia x soulangiana</i> Soul.
Berberidiaceae

<i>Berberis vulgaris</i> L.
<i>Berberis vulgaris</i> "Atropurpurea"
<i>Mahonia aquifolium</i> (Pursh) Nutt.
Hydrangeaceae
<i>Philadelphus coronarius</i> L.
Platanacea
<i>Platanus x acerifolia</i> (Aiton) Willd.
Rosaceae
<i>Spiraea x vanhouttei</i> (Briot) Zabel
<i>Chaenomeles speciosa</i> (Sweet) Nakai
<i>Cydonia oblonga</i> Miller
<i>Malus domestica</i> Borkh.
<i>Pyracantha coccinea</i> M. J. Roemer
<i>Cotoneaster dammeri</i>
<i>Prunus cerasifera</i> Ehrh.
<i>Prunus cerasifera</i> "Atropurpurea"
<i>Laurocerasus officinalis</i> M. J. Roemer
<i>Cerasus serrulata</i>
<i>Cerasus avium</i> (L.) Moench
Leguminosae
<i>Cercis siliquastrum</i> L.
<i>Gleditsia triacanthos</i> L.
<i>Sophora japonica</i> L.
<i>Robinia pseudoacacia</i> L.
Simaroubaceae
<i>Ailanthus glandulosa</i> Desf.
Aceraceae
<i>Acer platanoides</i> L.
<i>Acer campestre</i> L.

<i>Acer pseudoplatanus</i> L.
<i>Acer negundo</i> L.
<i>Acer sacharinum</i> L.
<i>Acer ginnala</i> Maxim.
<i>Acer platanoides</i> "Globosa"
Sapindaceae
<i>Koelreuteria paniculata</i> Laxm.
Celastraceae
<i>Euonymus japonica</i> "Aureus"
Hippocastanaceae
<i>Aesculus hippocastanum</i> L.
Malvaceae
<i>Hibiscus syriacus</i> L.
Tamaricaceae
<i>Tamarix tetrandra</i> Pallas & Bieb.
Tiliaceae
<i>Tilia argentea</i> DC.
<i>Tilia platyphyllos</i> Scop.
<i>Tilia cordata</i> Miller
Oleaceae
<i>Forsythia x intermedia</i> "Vitelina"
<i>Fraxinus angustifolia</i> Vahl.
<i>Fraxinus Americana</i> L.
<i>Ligustrum vulgare</i> L.
Bigononiaceae
<i>Catalpa bignonioides</i> Walt.
Caprifoliaceae
<i>Symphoricarpos x cheneultii</i>

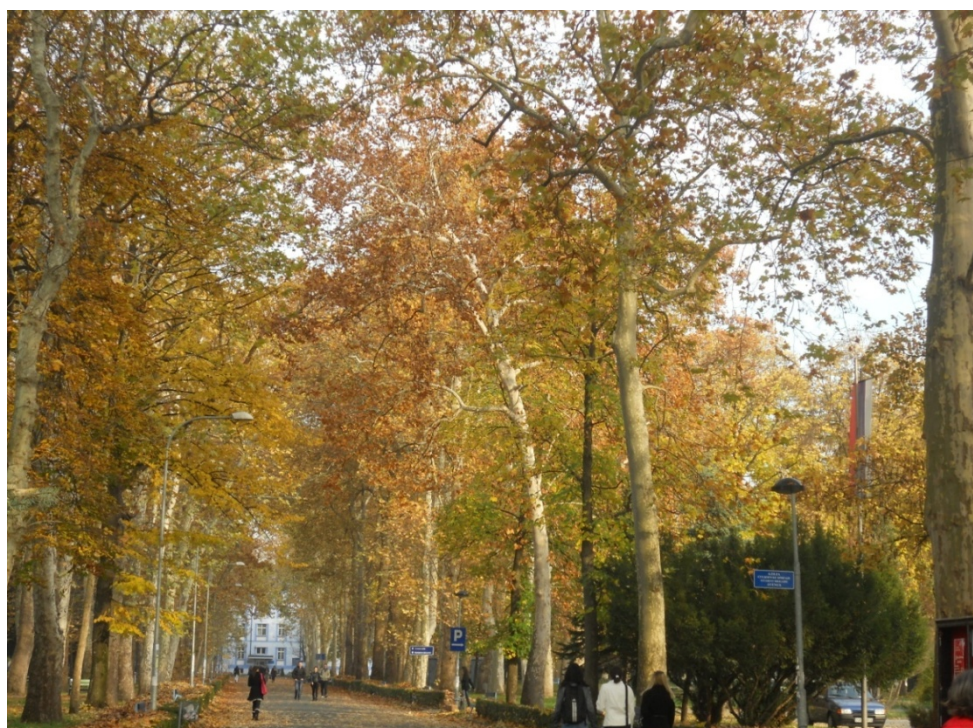
Најзаступљеније врсте у парку су обична (*Picea abies*) и бодљикава смрча (*Picea pungens*), сађене у мањим групама или појединачно. Од лишћарских врста најзаступљенији је платан (*Platanus x acerifolia* (Aiton) Willd.) сађен углавном у дрворедима. Изузетно заступљена врста четинара је и боровац (*Pinus strobus* L.) који је углавном сађен у групама. Остале врсте имају учешће мање од 10%. Вредновање дендрофонда парка показало је да се од укупног броја у парку налази 116 изузетно вриједних, 118 вриједних, 848 средње вриједних и 248 стабала које је потребно замјенити.

Дрворед платана

Дрворед платана (*Platanus x aserifolia* (Aiton) Willd.) пружа се од главне капије Универзитетског града до зграде ректоратау правцу запад – исток. Стабла се налазе с обје стране пјешачке стазе и то по два реда. Дрворед је дужине око 270 m и састоји се од 99 стабала платана.

Слика 1. Дрворед на фотографији из 1908. године, када је то био аустријски војни логор

Слика 2. Данашњи изглед дрвореда

Обала Врбаса

На источном дијелу комплекса Универзитетски град непосредно уз обале Врбаса присутни су фрагменти вегетације поплавне шуме врбе и тополе (*Populeto-Salicetum*). У тој заједници су забиљежена стабла крте врбе (*Salix fragilis*) и бијеле тополе (*Populus alba*). Поред наведених врста ту су и: лијеска (*Corylus avellana*), хмељ (*Humulus lupulus*), свиб (*Cornus sanguinea*) дивља ружа (*Rosa canina*), дивља курика (*Evonimus europaeus*), зова (*Sambucus nigra*), орах (*Juglans regia*), црни дуд (*Morus nigra*).

Поред фрагмената исконске вегетације на том локалитету су евидентиране биљне врсте које потичу из других флорних области, а у процесу конкуренције у знатној мјери потискују аутохтону флору, заузимајући расположиве еколошке нише. Од адвентивних инвазивних врста у непосредној близини комплексана обали евидентирамо: *Robinia pseudoacacia*, *Ailanthus altissima*, *Acer negundo* и *Reynoutria japonica*.

Ботаничка башта

Током 2004. године започело је уређивање и покренута је иницијатива за оснивање Ботаничке баште, која је прихваћена и на Скупштини Града Бање Луке 17. септембра 2004. године. У периоду 2005. до 2008. године извршена је детаљна санација и рекултивација земљишта, те је израђен и усвојен регулациони план на основу ког је урађена пројектно-техничка документација. Током 2008. и 2009. године извршени су радови на детаљној припреми земљишта и садња одређеног броја врста шумског и украсног дендроматеријала у Ботаничкој башти. Почетком 2009. године основан је Институт за генетичке ресурсе као организациона јединица Универзитета, коме су на кориштење додијељени објекти и земљиште на локацији Ботаничке баште.

У периоду 2009-2012. године посађено је око 300 стабала – 43 врсте на подручју цјелокупне Ботаничке баште.

Од стабала која су задржана из периода прије 2004. године, односно периода војне касарне „Врбас“, најзначајније је стабло Џефријевог бора (*Pinus jeffreyi* Balf.).

Табела 5. Дендрофлора Ботаничке баште

Pinaceae	<i>Pinus jeffreyi</i> Balf.
<i>Cedrus deodara</i> (Roxb.)G.Don	<i>Pinus nigra</i> Arnold
<i>Picea abies</i> (L.)H.Karst.	<i>Pinus sylvestris</i> L.
<i>Picea omorika</i> (Pančić) Purk.	Cupressaceae
<i>Picea pungens</i> Engelm.	<i>Chamaecyparis lawsoniana</i> (A. Murray) Parl
<i>Picea pungens</i> 'Glauca' Engelm	Taxaceae

Универзитетски град, Булевар Војводе Петра Бојовића 1А
78000 Бања Лука, Република Српска
Тел: +387 (0)51 34 80 80, Факс: +387 (0)51 34 80 89
Е-пошта: info@griunibl.rs.ba Web: gri.unibl.org

University City, Bulevar Vojvode Petra Bojovica 1A
78000 Banja Luka, Republic of Srpska
Phone: +387 (0)51 34 80 80, Fax: +387 (0)51 34 80 89
E-mail: info@griunibl.rs.ba Web: gri.unibl.org

<i>Taxus baccata</i> L.
Salicaceae
<i>Populus tremula</i> L.
<i>Populus x euramericana</i> (Dode) Guinier.
<i>Salix matsudana</i> cv. 'Tortuosa' Koidz.
Juglandaceae
<i>Juglans regia</i> L.
Betulaceae
<i>Betula pendula</i> Roth
<i>Carpinus betulus</i> L.
Fagaceae
<i>Fagus silvatica</i> L.
<i>Quercus rubra</i> L.
<i>Quercus cerris</i> L.
Magnoliaceae
<i>Magnolia x soulangiana</i> Soul.
<i>Liriodendron tulipifera</i> L.
Berberidiaceae
<i>Mahonia aquifolium</i> (Pursh) Nutt.
Platanacea
<i>Platanus x acerifolia</i> (Aiton) Willd.
Rosaceae
<i>Malus x domestica</i> Borkh.
<i>Prunus cerasifera</i> cv. 'Nigra' Ehrh.
<i>Prunus cerasifera</i> Ehrh.

<i>Pyrus communis</i> L.
<i>Sorbus aucuparia</i> L.
Leguminosae
<i>Gleditsia triacanthos</i> L.
<i>Robinia pseudoacacia</i> L.
Hippocastanaceae
<i>Aesculus hippocastanum</i> L.
Tiliaceae
<i>Tilia argentea</i> DC.
<i>Tilia platyphyllos</i> Scop.
<i>Tilia cordata</i> Miller
Oleaceae
<i>Fraxinus excelsior</i> L.
<i>Fraxinus excelsior</i> var. <i>globosa</i> Hort.
<i>Ligustrum vulgare</i> L.
Anacardaceae
<i>Rhus typhina</i> L.
Bignoniaceae
<i>Catapla bignonioides</i> Walt.
Eleagnaceae
<i>Elaeagnus angustifolia</i> L.
Ginkgoaceae
<i>Ginkgo biloba</i> L.
Hamamelidaceae
<i>Liquidambar styraciflua</i> L.

Диверзитет орнитофауне

У заштићеном подручју и његовој непосредној близини регистровано је 55 врста птица (табела 6.), од којих се око 30 гнијезди или је исхраном везано за парковску површину. Тим Републичког завода за заштиту културно-историјског и природног наслеђа, обиласком парковског комплекса регистровао је 27 врста птица. Међутим, овај податак је добијен при посматрањима која су рађена крајем љета и у јесен 2011. године.

Табела 6. Врсте птица регистроване на заштићеном подручју

Ред	Породица	Врста	Народни назив
CICONIIFORMES	Ardeidae	<i>Ardea cinerea</i> Linnaeus, 1758	сива чапља
ANSERIFORMES	Anatidae	<i>Anas platyrhynchos</i> Linnaeus, 1758	патка глувара
FALCONIFORMES	Accipitridae	<i>Accipiter nisus</i> (Linnaeus, 1758) <i>Aquila pomarina</i> C. L. Brehm, 1831	кобац орао кликташ
	Falconidae	<i>Falco subbuteo</i> Linnaeus, 1758	соко ластавичар
GALLIFORMES	Phasianidae	<i>Phasianus colchicus</i> Linnaeus, 1758	фазан

COLUMBIFORMES	Columbidae	<i>Columba livia</i> J. F. Gmelin, 1789 <i>Columba palumbus</i> Linnaeus, 1758 <i>Streptopelia decaocto</i> (Frisvaldszky, 1838)	дивљи голуб голуб гривњаш гугутка
STRIGIFORMES	Strigidae	<i>Otus scops</i> (Linnaeus, 1758) <i>Strix aluco</i> Linnaeus, 1758 <i>Athene noctua</i> (Scopoli, 1769) <i>Asio otus</i> (Linnaeus, 1758)	ћук шумска сова кукумавка утина
CORACIFORMES	Alcedinidae	<i>Alcedo atthis</i> Linnaeus, 1758	водомар
PICIFORMES	Picidae	<i>Dendrocopus major</i> (Linnaeus, 1758) <i>Picus viridis</i> Linnaeus, 1758	велики дјетлић зелена жуна
PASSERIFORMES	Hirundinidae	<i>Delichon urbica</i> (Linnaeus, 1758)	градска ластва
	Motacillidae	<i>Anthus trivialis</i> (Linnaeus, 1758) <i>Motacilla alba</i> Linnaeus, 1758	шумска трептељка бијела плиска
	Regulidae	<i>Regulus regulus</i> (Linnaeus, 1758)	краљић
	Troglodytidae	<i>Troglodytes troglodytes</i> (Linnaeus, 1758)	царић
	Turdidae	<i>Turdus merula</i> Linnaeus, 1758	кос
	Phylloscopidae	<i>Phylloscopus sibilatrix</i> (Bechstein, 1793)	шумски звиждак
	Sylviidae	<i>Sylvia atricapilla</i> (Linnaeus, 1758) <i>Sylvia communis</i> Latham, 1787	црнокапа грмуша обична грмуша
	Muscicapidae	<i>Muscicapa striata</i> (Pallas, 1764) <i>Ficedula hypoleuca</i> (Pallas, 1764) <i>Ficedula albicollis</i> (Temminck, 1815) <i>Erithacus rubecula</i> (Linnaeus, 1758) <i>Luscinia megarhynchos</i> C. L. Brehm, 1831 <i>Phoenicurus ochruros</i> (S. G. Gmelin, 1774) <i>Saxicola rubetra</i> (Linnaeus, 1758) <i>Saxicola rubicola</i> (Linnaeus, 1766)	сива мухарица црноврата мухарица бјеловрата мухарица црвендаћ славуј црвенрепка обична траварка црноглава траварка
	Aegithalidae	<i>Aegithalos caudatus</i> (Linnaeus, 1758)	дугорепи сјеница
	Paridae	<i>Poecile palustris</i> Linnaeus, 1758 <i>Parus major</i> Linnaeus, 1758 <i>Cyanistes caeruleus</i> Linnaeus, 1758	сива сјеница велика сјеница плава сјеница
	Sittidae	<i>Sitta europaea</i> Linnaeus, 1758	бргљез
	Oriolidae	<i>Oriolus oriolus</i> (Linnaeus, 1758)	вуга
	Laniidae	<i>Lanius collurio</i> Linnaeus, 1758	руси сврчак
	Corvidae	<i>Garrulus glandarius</i> (Linnaeus, 1758) <i>Pica pica</i> (Linnaeus, 1758) <i>Corvus monedula</i> (Linnaeus, 1758) <i>Corvus frugilegus</i> Linnaeus, 1758 <i>Corvus corone</i> Linnaeus, 1758 <i>Corvus corax</i> Linnaeus, 1758	креја сврака чавка гачац врапа гавран
	Sturnidae	<i>Sturnus vulgaris</i> Linnaeus, 1758	чворак
	Passeridae	<i>Passer domesticus</i> (Linnaeus, 1758) <i>Passer montanus</i> (Linnaeus, 1758)	врабац покућар пољски врабац
	Fringillidae	<i>Fringilla coelebs</i> Linnaeus, 1758 <i>Serinus serinus</i> (Linnaeus, 1766) <i>Carduelis carduelis</i> (Linnaeus, 1758) <i>Carduelis chloris</i> (Linnaeus, 1758)	зеба жутарица чешљугар, штиглиц зелентарка
	Emberizidae	<i>Emberiza citrinella</i> Linnaeus, 1758 <i>Emberiza calandra</i> Linnaeus, 1758	стрнадица жутовољка велика стрнадица

Културно-историјско наслеђе

Након аустроугарске окупације 1878. године, изглед Бањалуке је знатно промијењен. Град се убрзано гради, а у изградњи града је прво учествовала војска, а касније и административна управа. Сви значајнији радови аустроугарске војске су били усклађени са потребама смјештаја војника, управних и судских органа, а касније и школа, болница и другог. Послије аустроугарске окупације направљен је и објекат Архив Републике Српске за потребе Војне команде и Управе града. Не постоје тачни подаци градње објеката из аустроугарског периода, али се сматра да је комплекс и тада имао војну намјену.

У периоду од 1948. до 1992. године комплекс је био „Школски центар ОМЈ ЈНА“ - „Петар Драпшин“ а касарна се звала „Др Младен Стојановић“. Тек након јула 1995. године постаје „Центар војних школа ВРС“ - „Рајко Балаћ“, а касарна се тада звала „Врбас“.

Универзитет у Бањој Луци је 2004. године добио на коришћење објекте који су некада чинили касарну Врбас и служили за обуку и школовање војника бивше ЈНА. Комплекс касарне Врбас, чија је намјена временом губила смисао, претворен је у Универзитетски град у коме се сада налазе многи факултети и студентски дом. У већ постојеће објекте смјештени су Академија умјетности, Филозофски, Филолошки, Архитектонско-грађевински факултет, Факултет физичког васпитања и спорта, Пољопривредни факултет са лабораторијом, Стоматолошки факултет, Ректорат Универзитета, студентски дом, ресторан-кафе, ботаничка башта и многи други садржаји.

Постојећи објекти у комплексу су највећим дијелом у функцији образовања, а планира се изградња неколико нових, такође за потребе Универзитета. Концепт уређења простора је задржао многе карактеристике некадашње касарне. Улице унутар комплекса нису мијењане, а објектима који су постојали су задржани габарити. Међутим, многи објекти из ранијег периода су девастирани, много њих је у веома лошем стању и не користе се. Објекти које је преузео Универзитет, и који се користе као факултети, су током година обновљени и у добром су стању.

У комплексу се налази 28 објеката од којих два посједују културно-историјске вриједности. То су: зграда Ректората универзитета и зграда „Тереза“.

Зграда Ректората Универзитета у Бањој Луци

Назив објекта:

Ректорат Универзитета у Бањој Луци

Локација:

Универзитетски град Бањалука
Булевар Војводе Петра Бојовића 1а

Спратност објекта:

Су+П+2

Период настанка:

Аустроугарски период

Опис објекта:

Објекат је двоспратница са приземљем и сутереном, разигране основе, габарита 71,7 x 17,2 м. Улаз је са главне улице у комплексу и налази се на осовини објекта. Симетрична, хоризанталано развијена фасада, има наглашен средишњи дио који појачава утисак симетричности. Фасада је једноставна, малтерисана, полихромно обојена, без посебне декорације. Темелј је камени. Високи прозорски отвори на свим фасадама су правоугаоног облика са малтерним оквирима, прозорском клупицом и правоугаоним пољима испод прозора. Кров је сложен, покривен лимом.

Задња фасада је скоро иста као предња, с тим да су бочна крила на крајевима наглашени. На задњој фасади постоји још један улаз у објекат и он се налази у средишњем дијелу, који је такође ризалитно извучен. На бочној фасади се умјесто прозора налазе слијепе нише, величине и декорације као на остатку објекта.

Зграда је настала за потребе војске и иако је промијењена њена намјена, форма и аутентичност објекта нису нарушени. У њој је некада била Школа резервних официра, а данас Ректорат Универзитета у Бањој Луци.

Објекат посједује архитектонске и стилске вриједности одређене епохе и у добром је стању.

С обзиром да има одређене културно-историјске вриједности, прије било каквих радова на објекту, потребно се обратити Заводу ради давања сагласности на пројектну документацију.

Објекат „Тереза“

Назив објекта:

Зграда „Тереза“

Локација:

Универзитетски град Бањалука
Булевар Војводе Петра Бојовића

Спратност објекта:

П+1+М

Период настанка:

Аустроугарски период

Опис објекта:

Објекат је спратница са поткровљем, правоугаоне основе. Хоризонтални габарити су 12,6x51,6 м. На главној фасади су три правоугаона отвора са металним вратима. Фасада је симетрична, а вертикална подјела је наглашена пиластрима. Прозорски отвори у приземљу и на спрату су правоугаони са профилисаним оквирима и троугаоним натпрозорницима са благо наглашеним „кључним каменом“. На поткровљу су отвори правоугаони, мањих димензија. Кров је четвороводан, покривен цријепом.

На задњој фасади се такође појављује вертикална подјела фасаде пиластрима између којих се налазе правоугаони отвори са истом фасадном пластиком. На спрату се истичу три балкона са оградом.

Објекат посједује архитектонске и стилске вриједности одређене епохе².

² Објекат „Тереза“ је на основу Регулационог плана „Студентски центар“ (Службени гласник Града Бање Луке, број 5/07) предвиђен за реконструкцију и надоградњу за потребе Архитектонско-грађевинског факултета, до спратности П и П+2. Републички завод за заштиту културно-историјског и природног наслеђа је дао сагласност Архитектонско-грађевинском факултету на Главни пројекат реконструкције, адаптације, доградње и надоградње постојећег објекта зграде Архитектонско-грађевинског факултета (бр. 07/1.20/624-375-1/12, од 28.05.2012. године). Одјељење за просторно уређење Административне службе града је издало Рјешење по ком се одобрава извођење радова реконструкције, адаптације, доградње и надоградње постојећег објекта П+2 – зграде Архитектонско-грађевинског факултета, до спратности П+3 и По+П+3 (бр. 03-360-129/12, од 17.07.2012. године).

Суштинске одлике и вриједности комплекса

Комплекс Универзитетски град је од локалног значаја, јер се сврстава у један од најстаријих уређених парковских комплекса у Бањој Луци, који је очувао суштинске одлике. И поред повремено погрешних интервенција, у комплексу је сачуван богат дендрофонд са учешћем знатног броја примјерака из времена подизања касарне. Ријека Врбас и обале, иако запуштене, имају посебну вриједност као очувано природно станиште.

Комплекс Универзитетски град посједује:

- аутентичност,
- интегралност,
- пејзажну вриједност,
- старост,
- очуваност.

Аутентичност

Вријеме настанка, намјена, концепцијско рјешење и градитељско наслеђе комплекса Универзитетски град дају простору одређен степен аутентичности. Многи првобитно обликовани елементису сачувани, али су због небриге у неким фазама, деградирани, па је функционалност и декоративност комплекса умањена.

Интегралност

Интегритет комплекса Универзитетски град је знатно нарушен изградњом појединих објеката, бетонских игралишта, импровизованих стакленика. Комплекс, уз Парк „Младен Стојановић“, представља најзначајнији зелени простор Бањалуке, па је и иницијатива за успостављање заштите овог простора произашла из потребе да се у процесу интензивне изградње очува тај драгоцен комплекс са тежњом за његовим проширењем и уклапањем у шири систем зеленила.

Пејзажна вриједност

Пејзажна вриједност комплекса Универзитетски град произилази из чињенице да представља зелену оазу урбане матрице града Бањалука. Како се због промјене намјене комплекс отворио за посјетиоце и његова атрактивност и функционалност је добила на значају. Затечено стање представља основу за изградњу пројектно-техничке документације за уређење комплекса, првенствено као арборетума и комплекса ботаничке баште. Пројектом би требало планирати реконструкцију партера и уношење вртно-архитектонских садржаја. Уношењем

врста дрвећа различите спратности, жбуња и цвјетних култура, знатно би се повећала нарушена пејзажна атрактивност комплекса.

Старост

Настао као аустроугарска касарна „Врбас“ крајем XIX вијека , све до 2004. године данашњи комплекс Универзитетски град је имао војну намјену. О постојању пројекта у вријеме настанка парка не може се са сигурношћу говорити. Неколико старих фотографија из 1908. свједоче о изгледу алеје платана у касарни „Врбас“. За реконструкцију комплекса значајно би било истраживање домаће и иностране архивске грађе.

Очуваност

Комплекс Универзитетски град је релативно добро очуван, иако је због нестручних интервенција претрпио деградацију у обликовном смислу, а видљива су и оштећења и обољења на стаблима, што треба да буде предмет посебне студије.

Б) АКТИВНОСТИ ЗА УРЕЂЕЊЕ И ОПРЕМАЊЕ ПРИРОДНОГ ДОБРА, СА ДИНАМИКОМ РЕАЛИЗАЦИЈЕ.

Опште мјере заштите

Комплекс Универзитетски граду Бањој Луци одређен је за стављање под заштиту као *заштићено подручје за управљање ресурсима*.

На основу одредби члана 25. Закона о заштити природе (Службени гласник Републике Српске, 113/08), заштићена подручја за управљање ресурсима су подручја која имају естетску, стилску, умјетничку, културно-историјску, еколошку или научну вриједност и која могу бити:

1. вјештачки формирано засади (перивоји, ботаничке баште, алпинетуми, градски паркови, дрвореди као и други облици баштенског и парковског обликовања), или
2. појединачна стабла, групе стабала или живе природњачке збирке успостављене ради очувања гено-фонда.

На заштићеном подручју за управљање ресурсима забрањене су све радње и активности које угрожавају његова обиљежја и вриједности. Мјере заштите заштићеног подручја за управљање ресурсима и његовог коришћења ближе се одређују актом о проглашењу заштићеног подручја.

У границама заштите комплекса Универзитетски град забрањено је вршити радове и активности и обављати дјелатности које могу нарушити својства због којих је проглашен заштићеним.

Режими заштите

Режим заштите је скуп мјера и услова којима се одређује начин и степен заштите, коришћења, уређења и унапређења заштићеног подручја.

Одређивање степена режима заштите извршено је у односу на постојеће вриједности и пројекцију унапређења комплекса.

На заштићеном подручју за управљање ресурсима Универзитетски град успоставља се режими заштите II и III степена.

Ради функционалнијег утврђивања режима заштите комплекс је подијељен на поља (графички прилог бр. 1) , а:

- Режимом заштите II степена обухваћени су **посебно вриједна појединачна стабла, групације стабала, појас уз ријеку Врбас и површина резервисана за ботаничку башту.**

На картографској подлози издвојена су поља у другом степену заштите: П1, П5, П6, П8, П10, П11, П13, П14, П15.

- Режимом заштите III степена обухваћени су остали насади. У трећем степену заштите издвојена су поља приказана на картографској подлози: П2, П3, П4, П7, П9, П12.
- Као посебно значајна и вриједна стабла издвајају се као **споменици природе**:
  - пољски јасен (Поље 8, стабло број: 1295)
  - пољски јасен (Поље 8, стабло број: 1318)
  - храст лужњак (Поље 9, стабло број: 1160)
  - групација мочварних таксодијума (Поље 6, стабла број: 1047, 1048, 1049)
  - дрворед платана (Поље 13)
  - нуткански пачемпрес (Поље 5, стабло број: 383)
  - жути бор (Поље 6, стабло број: 1073)
  - жути бор (Поље 1, стабло број: 620)
  - жути бор (Поље 5, стабло број: 460)
  - жути бор (Поље 11, стабло број: 670)
  - папираста бреза (Поље 11, стабло број: 666)
  - хималајски боровац (Поље 5, стабло број: 446)
  - јапанска софора (Поље 8, стабло број: 1266)
  - трешња (Поље 12, стабло број: 866)

Поред општих мјера прописују се и посебне мјере заштите за II степен. У II степену заштите могу се вршити управљачке интервенције у циљу рестаурације, ревитализације и укупног унапређења заштићеног комплекса, без посљедица по примарне вриједности уз ограничено коришћење природних ресурса на одржив и строго контролисан начин.

У режиму заштите II степена:

Дозвољава се:

- садња стабала, грмља, цвјетних култура, обнова травњака (према пројекту хортикултурног уређења), која има за циљ формирање арборетума;
- санација стабала (дендрохирургија), нега и заштита стабала, грмља, цвјетних култура, травњака од болести и штеточина;
- уклањање објеката и садржаја који су у нескладу са околином;
- обиљежавање биљног материјала за потребе арборетума и ботаничке баште.

Забрањено је:

- оштећивање дендрофлоре, цвјетњака и травњака;
- промјена намјене површина осим за потребе уређења парковског дијела комплекса (искључиво према пројекту хортикултурног уређења);
- уклањање и садња дендрофлоре, осим на основу пројекта хортикултурног уређења и услова Завода;
- угрожавање и озљеђивање птица;
- изградња објеката који нису планирани Регулационим планом;
- бацање и депоновање смећа;
- бацање чврстог отпада у Врбас.

У режиму III степена заштите примјењују се опште мјере заштите, а подразумијевају и могућност интервенција у простору, које нису у супротности са циљевима заштите.

Дозвољава се:

- изградња и реконструкција објеката и садржаја који су у складу са циљевима заштите (према Регулационом плану);
- садња стабала, грмља, цвјетних култура, обнова травњака (према пројекту хортикултурног уређења);
- санација стабала (дендрохирургија), нега и заштита стабала, грмља, цвјетних култура, травњака од болести и штеточина;
- уклањање објеката и садржаја који су у нескладу са околином;
- обиљежавање биљног материјала за потребе арборетума.

Забрањује се:

Промјена намјене површина која није у складу са циљевима заштите.

Циљеви и мјере заштите

Основни циљеви заштите комплекса Универзитетски град су успостављање арборетума и ботаничке баште, заустављање деградациони процеса свих садржаја и цјелине и унапређење насљеђеног стања кроз стручни приступ, који подразумијева повећање разноврсности биљног фонда, уношење одговарајућих садржаја на начин којим се неће нарушити темељне вриједности. Ти садржаји треба да одговарају намјени простора отвореног типа (културни, едукативни и информативни садржаји, манифестације, спорт, рекреација), али истовремено да обезбиједи наставно-научне и наставно-умјетничке активности.

У процесу планирања и уређења простора неопходно је поштовати мјере заштите II и III степена. То конкретно значи да израда и доношење докумената просторног уређења, локацијских услова, издавање довола за грађење и остало

морају да поштују прије свега одредбе заштите у складу са прописима о заштити природе и заштити културних добара.

На подручју читавог комплекса прописују се сљедеће опште мјере очувања и унапређења:

1. Обнова комплекса која подразумијева:

- идејно рјешење обнове свих структуралних елемената комплекса;
- пројектно-техничку документацију (односно појединачне стручне пројекте) којима ће се ријешити питање инфраструктуре, посебно система за заливање, спољне расвјете, партерног уређења, вртно-архитектонских елемената, мобилијара и хортикултурног уређења.
- Извођење пројекта.

Пројекат хортикултурног уређења треба да садржи: биоеколошку основу (измјерене вриједности висине стабла, прсног пречника, ширине крошње), анализу здравственог стања, виталност и декоративност и приједлог мјера за санацију, анализу услова средине, посебно лабораторијску анализу земљишта, те пројектовано стање.

2. Редовно одржавање комплекса спровођењем мјера његе и заштите:

Орезивање дрвећа и жбуња, одржавање травњака, замјена девитализованих стабала, садња нових стабала и жбунова ради постизања разноврсности врстау арборетуму (према пројекту), санација стабала (дендрохирургија), уклањање самониклог подраста и корова (посебно у појасу ријеке Врбас), заштита дрвећа, жбуња и травњака од болести и штеточина, обнова травњака, прихрана биљака и друго.

3. Изградња објеката у функцији наставе и уређења парка као што су стакленици, пластеници, анфитеатар на отвореном, платои.....(према пројекту).

4. Обављање научних истраживања.

5. Коришћење комплекса у едукативне сврхе, одржавање културних манифестација.

Табела 7. Специфични циљеви и активности на спровођењу мјера заштите

Циљ 1.	Очување дендрофлоре
Мјера	Редовна примјена мјера неге дендрофлоре
	<p>Активности:</p> <p>Предвиђају се годишњим програмима редовног одржавања зеленила и обухватају потребне радове:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Уношење нових јединки различитих биљних врста - Одржавање дрвећа, жбуња, живе ограде (окопавање, резивање, прихрана, заштита од болести и штеточина); - Уклањање болесних и сувих стабала која угрожавају безбједност
Мјера	Одржавање и санација простора комплекса „Универзитетски град“
	<p>Активности:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Одржавање травнатих површина (кошење, аерација, прихрана травњака) - Одржавање осталих површина и садржаја у комплексу : <ul style="list-style-type: none"> o Санација ивичњака и стаза o Нивелација зелених површина, навожење новог слоја земљишта o Уклањање камења и грађевинског отпада o Поправка шахтова и поклопаца o Рјешавање редовног одвоза смећа и измјештање контејнера са паркинга Филозофског факултета - Одређивање зелених појаса око објеката у циљу подјеле послова одржавања и уређења животног простора објеката уз сагласност Института
	Потребна средства: 200.000,00 КМ
Показатељи	Уређена, одржавана и витална зелена површина

Циљ 2.	Заштита и очување орнитофауне
Мјера	Заштита врста и станишта птица у прелету које се хране и које се гнијезде у границама заштићеног подручја
	Активности: <ul style="list-style-type: none"> - Повезивање, усложњавање и рестаурација станишта птица - Истраживање и праћење негативних утицаја - Подизање јавне свијести о вриједности орнитофауне у заштићеном подручју
	Потребна средства: 15.000,00 КМ
Показатељи	Очуван биодиверзитет и станишта птица у заштићеном подручју

Циљ 3.	Заштита и очување објеката културно-историјског наслеђа
Мјера	Заштита и очување објеката од културно историјске вриједности
	Активности: <ul style="list-style-type: none"> - Процјена туристичке вриједности објеката културно-историјске вриједности - Утврђивање степена учешћа и дјеловања заинтересованих страна - Пројекат рестаурације зграде ректората - Санација, реконструкција и уређење позорнице испред Филозофског факултета
	Потребна средства: 300.000,00 КМ
Показатељи	Функционални и репрезентативни објекти културно-историјске вриједности

Циљ 4.	Успостављање ботаничке баште и арборетума
Подциљ 4.1.	Успостављање ботаничке баште
Мјера	Уређење система за наводњавање цјелокупне површине заштићеног подручја и изградња језера у ботаничкој башти
	Активности: <ul style="list-style-type: none"> - Пројектна документација- пројекат наводњавања и пројекат изградње језера у ботаничкој башти - Контролисање нивоа воде и хортикултурно уређење језера - Редовне мјере одржавања система за наводњавање
	Потребна средства: 50.000,00 КМ
Мјера	Уређење пјешачких стаза и платоа, ограде, мобилијара и расвјете
	Активности: <ul style="list-style-type: none"> - Главни пројекат реконструкције парковских садржаја
	Потребна средства: 100.000,00 КМ
Мјера	Реконструкција и ревитализација хортикултурног саджаја (зеленила) ботаничкој башти
	Активности: <ul style="list-style-type: none"> - Израда главног пројекта реконструкције и ревитализације зелених површина - Уношење новог биљног материјала и формирање специфичних засада: <ul style="list-style-type: none"> ○ Арборетум са пратећом флором у нижим спратовима; ○ Збирка угрожених и ендемских врста; ○ Збирка шумских воћки (воћкарица); ○ Збирка аутохтоних сорти воћака; ○ Збирка повртарских врста; ○ Збирка љековитог, ароматичног и зачинског биља;

	<ul style="list-style-type: none"> ○ Збирка индустријског и крмног биља; ○ Збирка зељастих цвјетајућих врста и перена; - Израда пројекта стакленика са збирком тропских и суптропских врста.
	Потребна средства: 50.000,00 КМ
Показатељи	Реконструисан и ревитализован и унапређен хортикултурни садржај заштићеног подручја Уклоњени угрожавајући фактори заштићеног подручја
Под циљ 4.2.	Успостављање и надоградња арборетума
Мјера	Праћење стања дендрофонда кроз биоеколошке параметре
	Активности: <ul style="list-style-type: none"> - Допуна и обнова арборетума и формирање засада партерног зеленила - Редовно годишње праћење стања цјелокупне вегетације, евидентирање стања путем промјене биоеколошких параметара - Планирање и спровођење активности на основу евидентираних стања и уочених промјена
	Потребна средства: 30.000,00 КМ
Показатељи	Стални прилив података о стању вегетације на простору комплекса , успостављен систем праћења стања, прилагођеност управљачких активности

Циљ 5.	Научно-наставне активности
Подциљ 5.1.	Научно-истраживачке и умјетничке активности
Мјера	Спровођење приоритетних задатака научно-истраживачког и умјетничког рада
	Активности: <ul style="list-style-type: none"> - Подршка научним истраживањима - Сарадања са факултетима, школама и предшколским установама - Истраживање утицаја урбане средине на биодиверзитет подручја - Дефинисање метода и начина спровођења мониторинга биодиверзитета
Подциљ 5.2.	Наставне активности
Мјера	Унапређење сарадње са факултетима и установама које изучавају природне, пољопривредне и друштвено-хуманистичке науке
	Активности: <ul style="list-style-type: none"> - извођење практичне наставе за студенте који изучавају природне науке - унапређење квалитета извођења практичне наставе за студенте и ученике - планирање садржаја који ће омогућити и друге активности студената (инфо-центар, амфитеатар на отвореном, изложбени простор и друго).
	Потребна средства: 150.000,00 КМ
Подциљ 5.3.	Унапређење промоције вриједности заштићеног подручја на свим нивоима кроз сарадњу са научним и стручним установама и медијима
Мјера	Промоција заштићеног подручја за управљање ресурсима
	Активности: <ul style="list-style-type: none"> - Промоција заштићеног подручја „Универзитетски град“ - Израда каталога орнитофауне (врсте које се гнијезде

	<p>и хране у парку)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Допуна каталога биљних врста - Израда каталога биљних врста у заштићеном подручју - Израда проспеката, брошура, плаката и различитих информативних мапа за посјетиоце - Израда интернет презентације - Присуство у медијима и праћење медијских информација о заштићеном подручју - Едукација локалног становништва у области заштите природних и створених вриједности
	<p>Потребна средства: 30.000,00 КМ</p>

ФИНАНСИРАЊЕ ЗАШТИЋЕНОГ ПОДРУЧЈА

Финансирање заштићеног подручја обезбјеђује се из:

- средстава буџета Републике Српске и Града Бањалука;
- средстава Фонда за заштиту животне средине;
- средстава које Град Бањалука остварује на основу надокнада остварених продајом шумских дрвних сортимената;
- накнада за коришћење заштићеног подручја;
- прихода остварених у обављању дјелатности и управљања заштићеним подручјем;
- средстава за реализацију програма, планова и пројеката у области заштите природе;
- донација, поклона, помоћи;
- других извора у складу са Законом.

Управни одбор Универзитета у Бањој Луци може да одреди начин обрачуна и наплате надокнаде за коришћење заштићеног подручја, правним лицима и крајњим корисницима у зависности од степена искоришћавања, степена штете нанесене заштићеном подручју, односно погодности које пружа коришћење заштићеног подручја за обављање дјелатности, или друге сврхе коришћења (члан 41. став 3. Закона о заштити природе).

Финансирање из буџета Републике Српске подразумјева да ће Управљач заштићеног подручја моћи аплицирати за редовна средства у буџету, према конкурсним процедурама, на различитим позицијама, као што су: средства посебних намјена за шуме (Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде), грантови за научно истраживачке организације (Министарство науке и технологије), грантови у оквиру Министарства трговине и туризма и слично.

Додатно финансирање обезбједиће се из властитих прихода Универзитета у Бањој Луци по основу прихода као посебне накнаде, а коју ће утврдити Управни одбор Универзитета за све станаре кампуса (факултети, центри, спортска друштва и сл.).

Активности у заштићеном подручју за управљање ресурсима ће се одвијати у складу са постојећим буџетским средствима за те намјене, односно неће се захтјевати нова финансијска издвајања у буџету.

Поред тога, управљач заштићеног подручја ће бити у могућности да користи друге извори финансирања: Фонд за заштиту животне средине, буџет општине којој припада комплекс Универзитетски град, а посебан извор су средства из ЕУ и других међународних фондова, намјењених за очување природе, односно биодиверзитета, и културних добара у складу са посебним процедурама финансијера.

Програм управљања заштићеним подручјем за управљање ресурсима "Универзитетски град" за период 2013. - 2015. године урадио је стручни тим Института за генетичке ресурсе Универзитета у Бањој Луци, именован Одлуком Научног вијећа Института (22-258-5/13 од 02.04.2013. године) у сlijедећем саставу:

- проф. др Зоран Говедар,
- проф. др Живојин Ерић,
- проф. др Милан Матаруга,
- проф. др Никола Мићић,
- проф. др Нада Шуматић,
- проф. др Горан Трбић,
- доц. др Љиљана Дошенивић,
- Мира Ћопић, дипл. инж.,
- Јелена Давидовић, дипл. инж.,
- Сунчица Бодружић, дипл. инж.

Програм управљања заштићеним подручјем за управљање ресурсима "Универзитетски град" за период 2013. - 2015. године, усвојен је на сједници Управног одбора Универзитета у Бањој Луци Одлуком број 03/04-3.1882-4/13, од 19.07.2013. године.

На исти је добијено позитивно мишљење Републичког завода за заштиту културно-историјског и природног наслеђа број 07/1.30/625-560/13, од 18.07.2013. године., као и сагласност Министарства просторног уређења, грађевинарства и екологије у Влади Републике Српске број 15.04-960-39/11, од 19.07.2013. године.

ПРИЛОЗИ

1. Одлука Управног одбора Универзитета у Бањој Луци о усвајању Програма управљања заштићеним подручјем за управљањем ресурсима „Универзитетски град“ за период 2013. - 2015. године
2. Стручно мишљење Републичког завода за заштиту културно-историјског и природног наслеђа Републике Српске
3. Сагласност Министарства за просторно уређење, грађевинарство и екологију
4. Картографски приказ заштићеног подручја за управљање ресурсима „Универзитетски град“ са режимима заштите